

Świętujemy 75. urodziny Nowej Huty

2024-09-12

75 lat temu na posiedzeniu sekretariatu KC PZPR zatwierdzona została podkrakowska lokalizacja kombinatu i dzielnicy na 100 tys. mieszkańców. Kilka miesięcy później, w czerwcu 1949 roku, na tym terenie rozpoczęła się budowa pierwszego z bloków, a następnie kombinatu. „Idealne miasto socjalistyczne” jest dziś prężnie działającą dzielnicą Krakowa z bogatą ofertą dla mieszkańców i uznanym dziedzictwem kulturowym. Z okazji 75. urodzin Nowej Huty miejskie instytucje kultury przygotowały szereg wydarzeń i atrakcji, do udziału w których zapraszają wszystkie krakowianki i krakowian.

W 2024 roku przypada 75. rocznica powstania Nowej Huty. To także 20. rocznica wpisania układu urbanistycznego dzielnicy do rejestru zabytków. Mija też pięć lat od podjęcia uchwały o utworzeniu Parku Kulturowego Nowa Huta i rok od wpisania zespołu architektonicznego i urbanistycznego Nowej Huty na listę Pomników Historii. Z tej okazji miasto i miejskie instytucje kultury zapraszają na ciekawe wydarzenia, które wpisują się w jubileuszowy program.

Zajrzyj do Huty

W dniach 20–22 września odbędzie się 16. edycja akcji „Zajrzyj do Huty”. Głównym organizatorem wydarzenia jest Muzeum Nowej Huty, oddział Muzeum Krakowa, które jeszcze w czerwcu zaprosiło na liczne atrakcje realizowane pod szyldem „Urodziny Nowej Huty”. W Muzeum Krakowa akcja „Zajrzyj do Huty” ma w tym roku dwa obszary tematyczne. Pierwszym z nich jest przypadające w tym roku 75-lecie Nowej Huty, a drugim wydarzenia związane z wystawą „Bunt w systemie”, którą można oglądać w Muzeum Nowej Huty.

Co znalazło się w programie przedsięwzięcia? Uczestnicy jubileuszowego panelu, zaplanowanego na 20 września, opowiedzą między innymi o: walce o Krzyż, udziale Romów w budowie Nowej Huty, pomniku Lenina, architekturze i epoce gierkowskiej w Nowej Hucie. Zaprezentowany zostanie projekt modernizacji kina Światowid i wystawy stałej Muzeum Nowej Huty. Natomiast wśród wydarzeń towarzyszących wystawie „Bunt w systemie”, poza oprowadzaniem kuratorskimi, organizatorzy zapraszają także na: karaoke z buntowniczą muzyką lat 80., spotkania z liderem zespołu Armia Tomaszem Budzyńskim oraz bębniarkami z Kolektywu Samba Ka czy koncert bębniarski na placu przed budynkiem muzeum. Nie zabraknie też spacerów tematycznych – dodatkowe informacje oraz zapisy na stronie [Muzeum Krakowa](#).

Więcej w naszym [newsie](#).

Biblioteka Kraków

Na 20 września szereg wydarzeń w ramach akcji „Zajrzyj do Huty” w swoich nowohuckich filiach przygotowała miejska Biblioteka Kraków. Filia nr 48 na os. Bohaterów Września 26 organizuje multimedialny i wirtualny spacer, podczas którego uczestnicy odwiedzą i poznają najciekawsze i najbardziej charakterystyczne miejsca w Nowej Hucie. Dzieci odegrają role w Teatrze Ludowym, odpoczną nad Zalewem Nowohuckim, wejdą na Kopiec Wandy, a nawet zjedzą do schronów. W każdym z tych miejsc wezmą udział w grach i zabawach.

Filia nr 52 Biblioteki Kraków działająca na os. Na Stoku 1 zaprasza na „Legendę o Wandzie” – warsztaty plastyczno-czytelnicze dla dzieci w wieku 5-10 lat. Uczestnicy warsztatów wysłuchają

fragmentów legendy „Królowa Wanda” Anny Świrszczyńskiej i wykonają książeczkę z kartonu z tekstem legendy, którą następnie ozdobią metodą kolażu.

Filia nr 56 na os. Zgody 7 przygotowała prezentację „Nowohuckie biblioteki – wspomnień czar”. To przybliżenie powstania, historii i działalności nowohuckich filii. Emerytowani pracownicy będą wspominali pracę w instytucji, opowiedzą także anegdoty na temat pracy bibliotekarza w Nowej Hucie. Uczestnicy spotkania będą mogli obejrzyć kroniki biblioteczne i zobaczyć jak zmieniły się biblioteki przez ostatnie 75 lat.

Brylantowe Gody Nowej Huty

W niedzielę, 22 września na Placu Centralnym odbędą się „Brylantowe gody Nowej Huty” – międzypokoleniowe spotkanie społeczności nowohuckiej wpisujące się w obchody 75. rocznicy powstania dzielnicy.

– Rozpoczniemy o godz. 15.30 wernisażem wystawy plenerowej o historii Nowej Huty w formie komiksu Tomasza Bereźnickiego zatytułowanej „Pewnego razu w nowym mieście, czyli historia Nowej Huty 1949-2024” zrealizowanej przez Nowohuckie Centrum Kultury. Następnie w godz. 16.00–18.00 zapraszamy na międzypokoleniowe spotkanie społeczności nowohuckiej przy stole w centralnej części Placu Centralnego (teren zieleni wewnątrz ronda). Będzie jubileuszowy tort oraz drobny poczęstunek, społeczne archiwum wspomnień, stanowisko składania życzeń dla Nowej Huty, punkt głosowania na projekty Budżetu Obywatelskiego, punkt informacyjny Gminnego Programu Rewitalizacji oraz możliwość wypełnienia ankiety dotyczącej przyszłości Placu Centralnego – zaprasza Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Miasta Krakowa.

Wydarzenie jest realizowane w ramach projektu „Zrównoważone zarządzanie dysonansowym dziedzictwem Krakowa na przykładzie Nowej Huty - AR.C.H.ETHICS” współfinansowanego ze środków EFRR na lata 2021-2027. Brylantowe Gody Nowej Huty są wydarzeniem partycypacyjnym tegorocznej edycji Zajrzyj do Huty.

Nowohuckie Centrum Kultury

Na 75. urodziny dzielnicy Nowohuckie Centrum Kultury przygotowało dwie wystawy – wspomnianą już plenerową wystawę Tomasza Bereźnickiego oraz wystawę składającą się z prac z archiwum Krakowskiego Klubu Fotograficznego.

Wystawa komiksu Tomasza Bereźnickiego „Pewnego razu w nowym mieście, czyli historia Nowej Huty 1949-2024” to opowieść o dzielnicy przybliżająca historię nie tylko założonego 75 lat temu miasta, ale także ludzi i miejsc czasów zamierzchłych, sięgających wczesnego średniowiecza.

– Kopiec Wandy, klasztor cystersów w Mogile, dworek Matejki czy lotnisko w Czyżynach, to tylko niektóre z miejsc na trwałe związanych z obecną XVIII dzielnicą Krakowa. Ponieważ forma prezentacji ekspozycji jest w dużej mierze oparta na rysunku i ilustracji, a wykorzystuje elementy narracji i stylu komiksowego, nie mogło obyć się bez ikonicznych bohaterów: narratorami są dwaj gwiazdorzycy przygodowego kina, czyli Toshiro Mifune i John Wayne, którzy

stanowią malowniczy kontrast dla bohaterów reżimu komunistycznego, który Nową Hutę po 1949 roku, zbudował. W tej komiksowej gawędzie nie zabraknie też Kapitana Żbika, czyli legendy peerelowskich „kolorowych zeszytów” (słowo komiks nie było wtedy mile widziane ze względu na swój „imperialistyczny” rodowód) – na wystawę zaprasza Nowohuckie Centrum Kultury.

W październiku w Nowohuckim Centrum Kultury zobaczymy wystawę przygotowaną przez Krakowski Klub Fotograficzny specjalnie na 75-lecie Nowej Huty (4-27 października). Krakowski Klub Fotograficzny, którego siedziby zmieniały, ale zawsze pozostawały w Nowej Hucie, działa od niemal 70. lat. W klubowym archiwum znajdują się bogate zbiory oryginalnych zdjęć ówczesnych fotografów, takich jak m.in. Henryk Hermanowicz, Robert Kosieradzki, Henryk Makarewicz, Wiktor Pental, Zbigniew Kot, którzy zatrzymywali w kadrach sceny z życia dzielnicy.

– Dzisiaj, po upływie kilku dekad wykreowany przez ówczesnych fotografów zapis urósł do rangi wartościowego świadectwa społecznego – dokumentu, będącego dla starszej generacji źródłem wspomnień, a dla młodszych porcją dodatkowej wiedzy pomocnej w odkrywaniu prawd o życiu. Zdjęcia te były eksponowane na wielu wystawach, dlatego niektóre z nich są podniszczone, za to w pełni autentyczne – tak o wystawie pisze Adam Gryczyński, przewodniczący Komisji Artystycznej Krakowskiego Klubu Filmowego.

Więcej w naszym [newsie](#).

Ośrodek Kultury Kraków-Nowa Huta

Ośrodek Kultury Kraków – Nowa Huta zaprasza do udziału w wydarzeniach zaplanowanych w ramach projektu sFOTOhutowani. To projekt, który ma na celu przedstawienie Nowej Huty z perspektywy obiektywu. Zakończył się etap przyjmowania zgłoszeń do konkursu, najlepsze prace zobaczymy podczas wernisażu zaplanowanego na październik. Także na październik planowane są kolejne spacerowe fotograficzne.

– Naszym celem jest zobaczenie Nowej Huty oczami mieszkańców i osób z nią związanych, aby pokazać jej codzienność, drogę do pracy, miejsca spędzania wolnego czasu i sąsiedzkie spotkania – podkreślają organizatorzy przedsięwzięcia.

Ośrodek Kultury im. C. K. Norwida

Ośrodek Kultury im. C. K. Norwida, który w maju zaprosił na barwny „Korowód Nowohucki”, od marca do listopada realizuje projekt „Nowa Huta 75. Przestrzeń uwolniona”. Jego celem jest zaproponowanie nowego sposobu odkrywania i zwiedzania przestrzeni Nowej Huty. Projekt zakłada opracowanie trzech tras biegowo-spacerowych w nowohuckiej przestrzeni, dostosowanych do różnorodnej kondycji, przygotowania i wieku uczestników i uczestniczek.

Trzy niezależne trasy (4-7 km) koncentrują się na ważnych historycznie i kulturowo miejscach, zjawiskach i fenomenach Nowej Huty. Pierwsza z tras prowadzi wokół historii nowohuckich neonów, druga opowiada o rzeźbach w przestrzeni dzielnicy, a trzecia jest poświęcona Jadwidze, która w 1834 roku została koronowana na króla Polski – pokaże jej (możliwe) związki z dzielnicą.

**Magiczny
Kraków**

W ramach projektu przygotowane zostaną specjalne mapki z wytyczonymi trasami, mały przewodnik w wersji elektronicznej i papierowej, a także audioprzewodnik.

To wybrane propozycje wpisujące się w obchody 75. rocznicy powstania dzielnicy, przygotowane przez działające na obszarze Nowej Huty miejskie instytucje kultury. Szczegółowe informacje i programy można znaleźć na stronach poszczególnych instytucji oraz na ich profilach w mediach społecznościowych.